До

Депутатите
от 44 Народно Събрание
на Република България

Председателя на ФНСЗ към
КНСБ

Декларация

От СО към ФНСЗ при ИРЕМК

Началото на бъдещият **Институт по розата и етеричномаслените култури**, гр. Казанлък е поставено през 1907 г.. Въпреки многобройните реорганизации, Институтът израства от малко опитно поле до водещо научно звено в етеричномасленото производство.През 1955 год. станцията преминава към Българската академия на науките, през 1961 год. е обособена като самостоятелно научно звено с отделен научен съвет към Академията на селскостопанските науки. С разпореждане на Министерския съвет от 1 януари 1967 год. Опитната станция се преобразува в Институт по маслодайната роза, етеричномаслените и лечебни култури и **е единствен по рода си на Балканският полуостров** .

Няколко са основните направления в работата на Института днес:

Интродукцията е приоритетна дейност за ИРЕМК. Разработват се задачи, свързани с проучване и въвеждане в култура на местни и чужди видове ЕМЛК.

Днес интродуцираните растителни генетични ресурси в ИРЕМК обхващат представители от 216 вида на 45 семейства, от тях етеричномаслени растения са 77 вида, растения с лечебно действие 127 вида, **застрашени от изчезване от флората на България 20 вида.**

Селекционната работа с маслодайната роза датира от 1950 г., като широко е разгърната след 60-те години в ИРЕМК. Плод на тази селекция са сортовете **Свежен** /автор проф.Стайков/ и **Искра** /автор ст.н.с. Н.Астаджов/. Сорт Искра е райониран за страната и се използва за стандарт в системата на ИАСАС. През последните години са признати високодобивните, студоустойчиви сортове **Елейна и Янина** /автор ст.н.с. д-р Райчо Цветков/, създадени по метода на радиационния и химически мутагенез.

Сега в Института се работи по селекционна програма, за създаване на сорт от бяла маслодайна роза, с високо съдържание и балансиран състав на етеричното масло, близко до това на Казанлъшката маслодайна роза. В процес на изпитване са нови видове маслодайни рози, интродуцирани от Англия, част от тях ремонтантни, като

едновременно с това същите са включени в селекционни задачи. Основите на селекцията при лавандулата в България поставят проф. Васил Стайков и ст.н.с. д-р Благовеста Чингова през периода 1950-1967 год. Те създават два сорта лавандула **“Казанлък” и “Карлово**” по метода на хибридизацията и индивидуалния отбор, а през 1974 г. сорт **“Хемус”** – отлично постижение на селекцията, приет от ДСК за стандарт. Следват сортовете **“Дружба”, “Севтополис”, “Юбилейна”**, които масово са внедрени в цялата страна. През последните години в Института в колектив с водещ селекционер ст.н.с. д-р Райчо Цветков са създадени сортовете **“Рая” и “Хебър”.**

Ментата е включена в работата на Опитното поле още в първите години след откриването й. Плод на селекцията е сорт **“Климент-63”**, 1968 г., следват сортовете **“Тунджа”, 1972 г. и “Зефир”**, 1987 г., автор ст.н.с. Димитър Станев.

От създадените над 40 сорта ЕМЛК, ИРЕМК притежава авторски свидетелства за 19 от тях.Работи се в областта на сортоподдържането, семепроизводството и агротехниката на културите, в т.ч. и на растителната защита.Значителна част от дейността на Института е в направлението Технология на преработката на етеричномаслени и лечебни растения. Независимо, че Институтът е претърпял редица трансформации, той остава основен и единствен център, за научно-изследователска, приложна, обслужваща и спомагателна дейност в областта на етеричномаслените и лечебни култури в България.

В резултат на ниските доходи, липсата на подкрепа, законодателна и финансова , от страна на държавата, в момента **научният колектив на ИРЕМК наброява 6 (шест)** човека. Тенденциите са този брой да намалява, което автоматично би довело до закриване или трансформиране на института.

Поради тази причина , СО на ИРЕМК, твърдо подкрепя исканията на ръководството на ФНСЗ към КНСБ, за увеличаване средствата, за ФРЗ и научна и приложна дейност.

14.11.2017г. Председател СО

Гр. Казанлък /ас. В. Баджелова/